

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา คณะสัตวแพทยศาสตร์

หมวดที่ 1 ลักษณะและข้อมูลโดยทั่วไปของรายวิชา

1. รหัสและชื่อรายวิชา VM006 528 เตรียมสหกิจศึกษาด้านสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ Pre-Cooperative Education in Wild and Exotic Animal
2. จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต 2(0-4-2)
3. หลักสูตร และประเภทของรายวิชา 3.1 หลักสูตร สัตวแพทยศาสตร์บัณฑิต 3.2 ประเภทของรายวิชา วิชาชีพบังคับในกลุ่มวิชาชีพ
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน 4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.น.สพ.ดร. สมโภชน์ วีระกุล 4.2 อาจารย์ผู้สอน ผศ.น.สพ.ดร. สมโภชน์ วีระกุล และคณะ
5. ภาคการศึกษา ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีที่ 6
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisites) VM 006 418
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) ไม่มี
8. สถานที่เรียน คณะสัตวแพทยศาสตร์ และสถานที่ฝึกงานที่คัดเลือกแล้ว
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชา ครั้งล่าสุด 20 มีนาคม พ.ศ. 2554

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้ต่างๆ ในการจัดการด้านสุขภาพสัตว์

1.1 เพื่อให้ทราบข้อมูลด้านชีววิทยา และความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพของสัตว์ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเบื้องต้นในการเลี้ยงและดูแลสุขภาพที่เหมาะสม และลดภาวะการป่วยจากการจัดการที่ไม่ถูกต้อง

1.2 เพื่อให้ทราบข้อมูลด้านโภชนาการของสัตว์ป่าและสัตว์แปลก ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและจัดการอาหารที่เหมาะสม ลดปัญหาการเกิดโภชนาการบกพร่องที่เกิดขึ้นได้บ่อยๆ

1.3 เพื่อให้ทราบโรคทางระบบต่างๆ ทั้งติดเชื้อและไม่ติดเชื้อที่พบได้บ่อยในสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ (สัตว์แปลก)

1.4 เพื่อให้ทราบหลักการในการควบคุม ตรวจวินิจฉัย ป้องกันและรักษาโรคในสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ

1.5 เพื่อให้ทราบการจำแนกกลุ่มและชนิดของสัตว์ป่าด้วยหลักการต่างๆ

1.6 เพื่อให้ทราบการจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สัตว์ป่า รวมไปถึงการจัดการสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาปรับปรุงรายวิชา

ปรับรูปแบบของการสอนโดยมุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญและพยายามให้นักศึกษามีโอกาสที่จะฝึกวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะนำมาสู่ความเข้าใจในเนื้อหาดังกล่าว

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักเวชศาสตร์สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ วิเคราะห์กรณีศึกษา การลงมือฝึกปฏิบัติและแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการความรู้และความเข้าใจ และเพิ่มพูนความสามารถด้านหัตถการในการรักษาสัตว์

Practice in medicine and surgery for wildlife, zoo animals and exotic pets. To consist of skill development, case analysis and discussion, that help develop the skills of physical examination through all diagnostic test, improve the knowledge of medicine and surgery. Also

include wildlife and zoo management, husbandry and hospital management.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
ไม่มี	ไม่มี	90 ชั่วโมง	30 ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความต้องการ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
- นักศึกษาสอบถามข้อสงสัยเนื้อหาการเรียนผ่านทางอีเมล อาจารย์ประจำวิชา

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องพัฒนา

- มีจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ(หลัก)
- มีวินัยต่อการเรียน ส่งมอบงานที่มอบหมายตามเวลาที่กำหนด(หลัก)
- รับฟังการแสดงความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่ม
- มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายถึงข้อบังคับของกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง(หลัก)
- มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือปัญหาด้านสุขภาพสัตว์แก่หน่วยงาน สวนสัตว์ฟาร์มและผู้เลี้ยงสัตว์ดังกล่าว (หลัก)

1.2 วิธีการสอน

- ใช้การสอนแบบสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้นักศึกษามีการตั้งคำถามหรือตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ในโอกาสต่างๆ
- ยกตัวอย่างกรณีศึกษา ตัวอย่างที่ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการประพฤติที่ผิดจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- อาจารย์ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ การมีวินัยเรื่องเวลา การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นต้น

1.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลจากพฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นเรียน
- การตรวจสอบการมีวินัยต่อการเรียน การตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียนและการส่งรายงาน
- ประเมินการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยนักศึกษาอื่นๆในรายวิชา
- นักศึกษาประเมินตนเองจากแบบประเมิน

2. ความรู้

2.1 ความรู้ ที่ต้องได้รับ

- รู้หลักการและจำแนกชนิดของสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ ที่พบเสมอ(หลัก)
- รู้หลักการโภชนศาสตร์และการจัดการดูแลสัตว์ (หลัก)
- รู้หลักการด้านโรค การเกิดโรค การตรวจวินิจฉัย การควบคุมสัตว์ การวางยาสลับ การบริหารยา การป้องกันโรค และการรักษาโรค (หลัก)
- รู้หลักการการจัดการสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษในฟาร์มและสวนสัตว์ (หลัก)
- รู้หลักการการอนุรักษ์สัตว์ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ (หลัก)

2.2 วิธีการสอน

- ศึกษากรณีศึกษาในคลินิกและภาคสนาม ค้นคว้าหาคำตอบด้วยการเรียนรู้เอง และการอภิปรายในกลุ่มเรียน โดยการดูแลของอาจารย์ที่ชำนาญในแต่ละสาขา
- ลงมือฝึกปฏิบัติในการตรวจร่างกาย การวินิจฉัย การชันสูตร การป้องกัน การรักษา การบริหารยา และหัตถการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ
- ทัศนศึกษาในสถานพยาบาล สวนสัตว์ ฟาร์ม และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า

2.3 วิธีการประเมินผล

- การสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
- ทำรายงานรายกลุ่ม
- การบรรยายและอภิปราย

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญา ที่ต้องพัฒนา

- สามารถพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อวินิจฉัยปัญหาสุขภาพสัตว์ โดยเน้นให้เกิดความเข้าใจในหลักการการดูแลสัตว์ที่ถูกต้อง การใช้โภชนบำบัด ซึ่งเป็นปัญหาหลักของสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ พัฒนาการตรวจวินิจฉัย การชันสูตร การป้องกันและรักษา (หลัก)

3.2 วิธีการสอน

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาในสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงชนิดพิเศษ ให้เกิดความคิดและเข้าใจอย่างเป็นระบบ เพื่อการตรวจวินิจฉัยและรักษาที่เหมาะสม
- ฝึกตอบปัญหาและแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาหรือกรณีศึกษาในชั้นเรียน
- ฝึกปฏิบัติในการจับบังคับ ควบคุมสัตว์ ตรวจร่างกาย การวินิจฉัย การบริหารยาต่างๆ
- บรรยายกรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมายหรือที่สนใจ

3.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากการตอบปัญหาและการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
- การฝึกปฏิบัติและผลงาน
- รายงานกลุ่ม
- การสอบย่อย

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ที่ต้องพัฒนา

- รับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง(หลัก)
- มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น รายงานกลุ่ม(หลัก)
- วางตัวและร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม

4.2 วิธีการสอน

- มอบหมายงานเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม

4.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
- ประเมินความรับผิดชอบจากรายงานกลุ่มของนักศึกษา
- ให้นักศึกษาประเมินสมาชิกในกลุ่ม ทั้งด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและด้านความรับผิดชอบ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ต้องพัฒนา

- สามารถใช้ Power point ในการนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย(หลัก)
- สามารถคัดเลือกแหล่งข้อมูล(หลัก)
- สามารถค้นคว้าหาข้อมูล/ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางอินเทอร์เน็ต(หลัก)
- สามารถใช้ภาษาไทยในการนำเสนอด้วยการเขียนและการพูดได้อย่างเหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- ใช้ PowerPoint ที่น่าสนใจ ชัดเจน ง่ายต่อการติดตามทำความเข้าใจ ประกอบการสอนในชั้นเรียน
- การสอนโดยมีการนำเสนอข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นตัวอย่างกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอและสืบค้นข้อมูล
- การแนะนำเทคนิคการสืบค้นข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- การมอบหมายงานที่ต้องมีการสืบค้นข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การมอบหมายงานที่ต้องมีการนำเสนอทั้งในรูปเอกสารและด้วยวาจาประกอบสื่อเทคโนโลยี

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินทักษะการใช้ภาษาเขียนจากเอกสารรายงาน
- ประเมินทักษะการใช้สื่อและการใช้ภาษาพูดจากการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน
- ประเมินรายงานการสืบค้นข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ทักษะพิสัย หรือ ทักษะทางวิชาชีพสัตวแพทย์ (ความชำนาญในการปฏิบัติทางกายภาพ วินิจฉัย รักษาโรค)

6.1 ทักษะทางวิชาชีพสัตวแพทย์ที่ต้องพัฒนา

- ความเข้าใจในเรื่องโภชนาศาสตร์และการจัดการที่ถูกต้องของสัตว์แต่ละกลุ่ม
- ความเข้าใจในด้านโรค และการจัดการที่แตกต่างจากสัตว์ชนิดอื่นๆ
- ความชำนาญในการควบคุมสัตว์ การตรวจวินิจฉัย และรักษาที่แตกต่างจากสัตว์ชนิดอื่น

6.2 วิธีการสอน

- ให้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจจากกรณีศึกษาเป็นส่วนใหญ่ สอนตั้งแต่พื้นฐานของแต่ละกลุ่มสัตว์ และลงรายละเอียดในเชิงลึกโดยเน้นความเข้าใจ เพื่อให้นักศึกษาสามารถต่อยอดการศึกษาได้ด้วยตนเองต่อไป

6.3 วิธีการประเมิน

- การสอบปากเปล่า
- การแสดงความคิดเห็นในกรณีศึกษาต่างๆ
- การสอบข้อสอบในเชิงวิเคราะห์

หมายเหตุ วงเล็บด้านท้ายผลการเรียนรู้ “หลัก” หมายถึงผลการเรียนรู้หลัก ข้อที่ไม่วงเล็บคือ ผลการเรียนรู้รอง

1. แผนการสอน				
สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้และการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	หลักการจัดการสวนสัตว์ สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงชนิดพิเศษ	15	อภิปรายจากกรณีศึกษา	ผศ.ดร.สมโภชน์ และคณะ
	หลักการอนุรักษ์สัตว์ป่า	10	อภิปรายจากกรณีศึกษา	ผศ.ดร.สมโภชน์ และคณะ
	หลักโภชนาการของสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ	10	อภิปรายจากกรณีศึกษา	ผศ.ดร.สมโภชน์ และคณะ
	หลักเวชศาสตร์ของสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ และการฝึกหัดการในคลินิก	50	บรรยายนำ ร่วมกับอภิปรายกลุ่ม	ผศ.ดร.สมโภชน์ และคณะ
	การนำเสนอรายงาน และการสอบ	15	นักศึกษาเสนอรายงานปากเปล่า และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอบปากเปล่า และข้อสอบเชิงวิเคราะห์	ผศ.ดร.สมโภชน์ และคณะ
2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้				
ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลนักศึกษา	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล	
	การเข้าชั้นเรียน	1-4	20%	
	การมีส่วนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	1-4	20%	
	วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอ	1-4	20%	
	การทำงานกลุ่มและผลงาน	1-4	20%	
	การสอบ	4	20%	

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1 หนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการสอนหลัก

- ใช้เอกสาร PowerPoint เรื่องอายุศาสตร์สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงพิเศษ ของ ผศ.ดร.สมโภชน์ วีระกุล (เป็นพื้นฐาน และใช้กรณีศึกษาเป็นสำคัญเพื่อเน้นความเข้าใจเชิงบูรณาการ)

2. หนังสือ เอกสาร และข้อมูลอ้างอิง ที่สำคัญ

Meredith, A. and D.A. Crossley (2002). *Rabbits*. In: BSAVA Manual of Exotic Pets 4th edition. (ed. by A. Meredith and S. Redrobe). Spain.

Fowler, M.E. and R.E. Miller (2008). *Zoo and Wild Animal Medicine: Current Therapy* 6th edition. Elsevier Inc. U.S.A.

Fowler, M.E. and S.K. Mikota (2006). *Biology, Medicine, and Surgery of Elephants*. Blackwell Publishing. U.S.A.

Mader, D.R. (2006) *Reptile Medicine and Surgery* 2nd edition. WB Saunders. U.S.A.

3. หนังสือ เอกสาร และข้อมูลอ้างอิง ที่แนะนำ

Harkness, J.E. and J.E. Wagner (1995). *Biology and Husbandry*. In: The Biology and Medicine of Rabbits and Rodents 4th edition. (ed. by J.E. Harkness and J.E. Wagner). William & Wilkins. U.S.A.

Brooks, D. (1997). *Nutrition and Gastrointestinal Physiology*. In: Ferret, Rabbits, and Rodents: Clinical Medicine and Surgery. (ed. by E.V. Hillyer and K. E. Quesenberry). W.B.Saunders Company. Philadelphia.

Irlbeck, N.A. (2001). How to feed the rabbit (*Oryctolagus cuniculus*) gastrointestinal tract. *J. Anim. Sci.*

Lennox, A.M. (2008). Diagnosis and treatment of dental disease in pet rabbits. *J. Exotic. Pet. Med.*

Reiter, A.M. (2008). Pathophysiology of dental disease in the rabbit, guinea pig, and chinchilla. *J. Exotic. Pet. Med.*

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ให้นักศึกษาทุกคนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา ซึ่งรวมถึง วิธีการสอน การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ได้รับ และเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรายวิชา ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย

2. การประเมินการสอน

การประเมินการสอน โดยคณะกรรมการประเมินการสอนที่แต่งตั้งโดยภาควิชา จากการสังเกตขณะสอน และการสัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

ภาควิชากำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์และวิธีการสอนจากผลการประเมินประสิทธิผลของรายวิชา แล้วจัดทำรายงานรายวิชาตามรายละเอียดที่ สกอ.กำหนดทุกภาคการศึกษา ภาควิชากำหนดให้อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมกลยุทธ์การสอน/การวิจัยในชั้นเรียน และมอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่มีปัญหา ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ รายวิชา มีการประชุมอาจารย์ทั้งภาควิชาเพื่อหารือปัญหาการเรียนรู้ของนักศึกษาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ภาควิชามีคณะกรรมการประเมินการสอนทำหน้าที่ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา โดยการสุ่มประเมินข้อสอบและความเหมาะสมของการให้คะแนน ทั้งคะแนนดิบและระดับคะแนน ของรายวิชา ๖๐% ของรายวิชาทั้งหมดในความรับผิดชอบของภาควิชา ภายในรอบเวลาหลักสูตร

5. การดำเนินการทบทวนและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ภาควิชา มีระบบการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา ผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินการสอนของภาควิชา การรายงานรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอน หลังการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหาที่สอนและกลยุทธ์การสอนที่ใช้ และนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา เสนอต่อหัวหน้าภาควิชา เพื่อนำเข้าที่ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรพิจารณาให้ความคิดเห็นและสรุป

วางแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในการศึกษาถัดไป